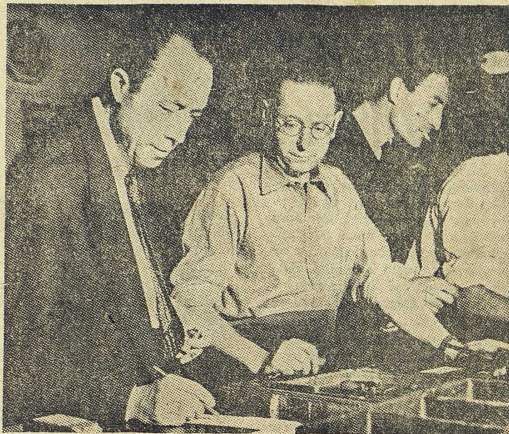

JOURNALISTEN CAMUS

I EN LITEN skrift A Albert Camus, *ses amis du livre* (Gallimard, 5 franc) har ett tiotal typografer och korrekturläsare från de tidningar i vilka Camus medarbetat — Paris-Soir, Combat, L'Express — lämnat vittnesbörd om den avlidne författaren. Journalisten Camus beskrivs här främst som arbetskamrat av personer som icke var skribenter utan tekniska medhjälpare och alltså i tidningshierarkin var underställda. Alla framhäver med en blandning av stolthet och tillgivenhet att Camus var road av det tekniska arbetet och gärna deltog i korrigering och korrekturläsning, att han var vänlig och glad utan en tanke på professionell eller social distans; i motsats till de flesta redaktionskolleger var han du med "arbetarna", betonas i ett par av uppsatserna. Han trivdes bättre bland arbetarna än bland journalisterna, blir slutsatsen.

Boken ger också några glimtar av Camus inställning som journalist och författare, särskilt från en diskussion i en typografförening 1957. Som journalist plågades Camus av tvånget att skriva hastigt,

Albert Camus (tv) vid ombrytarbänken.

av nödvändigheten att ta politiska och taktiska hänsyn — främst efter motståndstidens slut — och av den fiendskap som blev det ofrånkomliga resultatet av meningsbrytningar och polemik. Till detta bidrog uppenbarligen att Camus

under journalistären efter kriget var osäker om sitt politiska hemvist, besviken över hur snabbt motståndsrörelsens enighet förbyttes i strider och personliga brytningar och benägen att se med övija på den hårda och förvirrade

maktkampen under fjärde republikens sista år; "ondskan, förtälet och lögnen" gör att "man knappast kan andas i detta land", påstas han ha sagt 1957.

I samma diskussion tog Camus avstånd från en ensidigt social orientering av författarskapet samtidigt som han underströk kravet på att skriva för alla, inte för en intellektuell elit. På denna punkt jämförde han Gide och Tolstoj — Gide skrev för ett fåtal, Tolstoj förenade konstnärskapet med förmågan att bli förstådd av alla. Camus sista bok, "L'exil et le royaume", synes präglad av denna vilja att vidga det egna författarskapets gränser.

HERBERT TINGSTEN